

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

**Verslag over de doorlichting van GO! centrum voor volwassenenonderwijs Horito
Turnhout te TURNHOUT**

Hoofdstructuur volwassenenonderwijs

Instellingsnummer 46524
Instelling GO! centrum voor volwassenenonderwijs Horito Turnhout
Directeur Ann DE MAEYER
Adres de Merodelei 220 - 2300 TURNHOUT
Telefoon 014-47.14.31
Fax 014-47.14.32
E-mail informatie@horito.be
Website www.horito.be

Bestuur van de instelling GO! scholengroep Kempen
Adres Grote Markt 52 - 2300 TURNHOUT

Scholengemeenschap Consortium Volw De Rank vzw
Adres Kleinhoefstraat 6 - 2440 GEEL

Dagen van het doorlichtingsbezoek 16-09-2013 tot 23-09-2013
Einddatum van het doorlichtingsbezoek 23-09-2013
Datum bespreking verslag met de instelling 16-10-2013

Samenstelling inspectieteam
Inspecteur-verslaggever Els Van Raemdonck
Teamleden Trui Van Rie, Johanna Coeman, Dirk Fiers, Gabriël Poppe,
Geert Polfliet, Yves Blicke
Deskundige(n) behorend tot de nihil
administratie
Externe deskundige(n) nihil

INHOUDSTAFEL

INLEIDING.....	3
1 SAMENVATTING.....	5
2 DOORLICHTINGSFOCUS	7
2.1 Opleidingen in de doorlichtingsfocus	7
2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus.....	7
3 RESPECTEERT HET CENTRUM DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?	8
3.1 Respecteert het centrum de erkenningsvoorwaarden?	8
3.1.1 Voldoet het centrum aan de onderwijsdoelstellingen?.....	8
3.1.1.1 Aanvullende algemene vorming	8
3.1.1.2 Humane wetenschappen ASO 3.....	10
3.1.1.3 Opfris derde graad ASO.....	12
3.1.1.4 Fietsenmaker	13
3.1.1.5 Fotograaf.....	16
3.1.1.6 Netwerktechnicus	18
3.1.1.7 Residentieel Elektrotechnisch Installateur.....	20
3.1.1.8 Verzorgende.....	21
3.1.2 Voldoet het centrum aan de erkenningsvoorwaarde 'hygiëne en bewoonbaarheid'?	24
3.1.3 Voldoet het centrum aan de overige erkenningsvoorwaarden?	25
3.2 Respecteert het centrum de overige reglementering?	25
4 BEWAAKT HET CENTRUM DE EIGEN KWALITEIT?	26
4.1 Onderwijsaanbod	26
4.2 Evaluatiepraktijk.....	27
5 ALGEMEEN BELEID VAN HET CENTRUM	28
6 STERKTES EN ZWAKTES VAN HET CENTRUM	31
6.1 Wat doet het centrum goed?	31
6.2 Wat kan het centrum verbeteren?	31
6.3 Wat moet het centrum verbeteren?	31
7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN	32
8 VASTSTELLINGEN BETREFFENDE DE OVERIGE REGELGEVING.....	32

INLEIDING

De decretale basis van het onderzoek

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of het centrum

1. de onderwijsreglementering respecteert,
 2. op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt,
 3. haar tekorten al dan niet zelfstandig kan wegwerken
- (zie artikel 38 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009).

Een doorlichting is dus een onderzoek van

1. de onderwijsreglementering,
2. de kwaliteitsbewaking door het centrum,
3. het algemeen beleid van het centrum.

Een onderzoek in drie fasen

Een doorlichting bestaat uit drie fasen: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en het doorlichtingsverslag.

- Tijdens het vooronderzoek bekijkt het inspectieteam het gehele centrum aan de hand van het CIP0-referentiekader. Het vooronderzoek wordt afgesloten met een doorlichtingsfocus: een selectie van te onderzoeken aspecten tijdens het doorlichtingsbezoek.
- Tijdens het doorlichtingsbezoek voert de onderwijsinspectie het onderzoek uit aan de hand van observaties, gesprekken en analyse van documenten.
- Het doorlichtingsverslag beschrijft het resultaat van de doorlichting, bevat een advies over de verdere erkenning en wordt gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Een gedifferentieerd onderzoek

1. Omdat de onderwijsinspectie gedifferentieerd doorlicht, onderzoekt het inspectieteam in het centrum een selectie van de onderwijsreglementering:
 - het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen
Hiertoe selecteert de onderwijsinspectie een aantal opleidingen.
Daarbij onderzoekt de onderwijsinspectie altijd de volgende procesvariabelen uit het CIP0-referentiekader:
 - het onderwijsaanbod
 - de uitrusting
 - de evaluatiepraktijk
 - de leerbegeleiding.
 - een selectie van andere erkenningsvoorwaarden, waaronder de erkenningsvoorwaarde hygiëne en woonbaarheid.
 - een selectie van overige regelgeving.
2. Om de kwaliteitsbewaking door het centrum na te gaan, selecteert het inspectieteam een aantal procesvariabelen. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of het centrum voor deze procesvariabelen aandacht heeft voor
 - doelgerichtheid: welke doelen stelt het centrum voorop?
 - ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt het centrum om efficiënt en doelgericht te werken?
 - doeltreffendheid: bereikt het centrum de doelen en gaat het centrum dit na?
 - ontwikkeling: heeft het centrum aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?
3. Het inspectieteam onderzoekt ten slotte het algemeen beleid van het centrum aan de hand van vier procesvariabelen: leiderschap, visieontwikkeling, besluitvorming, kwaliteitszorg.

Het advies

De adviezen die de onderwijsinspectie uitbrengt, hebben betrekking op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van het centrum. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van het centrum of van structuuronderdelen.
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van het centrum of van structuuronderdelen als het centrum binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van het centrum of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of het centrum de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Tot slot

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve doorlichtingsverslag informeert de directeur van het centrum de ouders en cursisten over de mogelijkheid tot inzage.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van het centrum het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van het centrum of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

Het centrum mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 SAMENVATTING

Het CVO Horito maakt deel uit van scholengroep Kempen van het Gemeenschapsonderwijs. Het centrum biedt naast een aantal opleidingen in het hoger beroepsonderwijs (HBO5) en de specifieke lerarenopleiding (SLO) ook 11 studiegebieden aan in het secundair volwassenenonderwijs (SVWO). Het doorlichtingsteam onderzocht 8 opleidingen uit 5 verschillende studiegebieden die samen ongeveer 55% van het aanbod SVWO vertegenwoordigen, namelijk uit Algemene vorming, Auto, Grafische technieken, Mechanica-elektriciteit en Personenzorg. Het studiegebied Personenzorg staat voor bijna 20% van alle inschrijvingen in het SVWO.

Uit de resultaten van de doorlichting blijkt dat de opleiding Verzorgende uit het studiegebied Personenzorg en de opleidingen Netwerktechnicus en Residentieel Elektrotechnisch Installateur uit het studiegebied Mechanica-elektriciteit een gunstig advies krijgen, al blijven er verbeterpunten. Voor het studiegebied Personenzorg voldoet de vestigingsplaats in Beerse niet aan de erkenningsvoorwaarden inzake Bewoonbaarheid, Veiligheid en Hygiëne. Niettemin slaagt het zelfsturende lerarenteam van dit studiegebied erin om kwalitatief hoogstaande resultaten neer te zetten dankzij hun grote betrokkenheid en inzet voor elke cursist.

De opleidingen Aanvullende algemene Vorming, Humane wetenschappen ASO3 en Opfris ASO3 uit het studiegebied Algemene vorming krijgen een beperkt gunstig advies wegens het onvoldoende behalen van de leerplandoelstellingen. Dit is ook zo voor de opleiding Fietsenmaker uit het studiegebied Auto en voor de opleiding Fotograaf in het studiegebied Grafische Technieken. Vooral de evaluatiepraktijk, de leerplangerichtheid, het cursusmateriaal en de leerbegeleiding kunnen beter.

Een grote uitdaging voor het directieteam en voor alle betrokken leraren is de structurele aanpak van het evaluatiebeleid. De centrumleiding besliste enkel nog te werken met permanente evaluatie. De realisatie hiervan in elke opleiding en de vorming van het personeel om dit kwaliteitsvol uit te voeren, ontbreekt. Dit is een proces waaraan door het centrum de gepaste aandacht moet besteed worden om tot correcte beoordelingen te komen in elke opleiding.

Het centrum kiest bewust voor een rationalisering van het onderwijsaanbod in functie van de regionale behoeften. Het bereikt bovendien diverse specifieke doelgroepen zoals laaggeschoolden, kansarmen en gedetineerden, en vervult op die manier zijn maatschappelijke opdracht. Het centrum besteedt nog onvoldoende aandacht aan het inhoudelijk opvolgen van elke opleiding.

Het algemeen beleid van het centrum is pas recent in handen van de directeur en een coördinatieteam. Een grondige hertekening van het vroegere organisatiemodel heeft enerzijds tot doel te evolueren naar zelfsturende teams en anderzijds het horizontale overleg te stimuleren over de niveaus en opleidingen heen. Hiervoor werkt het centrum samen met een externe organisatie die hen begeleidt en coacht. Voorlopig leidt deze herstructurering tot onzekerheid bij het personeel over de communicatielijnen en over het eigen functioneren. Ook al werden ze betrokken bij het vastleggen van de basiswaarden van de organisatie, toch is de visie die daaruit ontstond nog onvoldoende gekend en gedragen. De verwachtingen en de doelstellingen ten aanzien van elk team en elk personeelslid, zijn nog onduidelijk. Het centrum plant het uitwerken van een beleidsplan met daaraan gekoppeld een realistisch en duidelijk geformuleerd actieplan.

Tot nog toe investeert het centrum niet afdoende in een systematische en structurele verzameling van kwantitatieve en kwalitatieve gegevens die op beleidsniveau tot acties kunnen leiden om verbeterprocessen in gang te zetten.

Al zijn er tekorten vastgesteld in verschillende opleidingen en al staat het algemeen beleid voor een aantal punten nog aan het begin van een ontwikkeling, toch heeft het inspectieteam in consensus geoordeeld dat er voldoende vertrouwen kan gegeven worden aan het leidinggevende team. De gelijkgerichtheid en de veranderingsbereidheid van het coördinatieteam kunnen ervoor zorgen dat het centrum over enkele jaren de gewenste resultaten zal voorleggen.

2 DOORLICHTINGSFOCUS

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting selecteerde de onderwijsinspectie onderstaande opleidingen en procesindicatoren/procesvariabelen voor verder onderzoek.

2.1 Opleidingen in de doorlichtingsfocus

Algemene vorming

- Aanvullende algemene vorming
- Humane wetenschappen ASO 3
- Opfris derde graad ASO

Auto

- Fietsenmaker

Grafische technieken

- Fotograaf

Mechanica - elektriciteit

- Netwerktechnicus
- Residentieel elektrotechnisch installateur

Personenzorg

- Verzorgende

2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus

Onderwijs - Curriculum

- Onderwijsaanbod

Onderwijs - Evaluatie

- Evaluatiepraktijk

3 RESPECTEERT HET CENTRUM DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?

3.1 Respecteert het centrum de erkenningsvoorwaarden?

3.1.1 Voldoet het centrum aan de onderwijsdoelstellingen?

Het onderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen levert voor de geselecteerde opleidingen het volgende op.

3.1.1.1 Aanvullende algemene vorming

Voldoet niet

De leerplandoelstellingen en basiscompetenties van de modules Cultuur M, B; Maatschappij M, B; Macusa M,B worden met onvoldoende diepgang aangeboden. De evaluatie is bijgevolg onvoldoende valide.

Outputgegevens	De uitspraak over Aanvullende algemene vorming (AAV) is gebaseerd op het
<i>Leerprestaties</i>	doorlichtingsonderzoek van de bovenvermelde modules. De slaagpercentages
<i>Leerloopbaan</i>	van de cursisten voor AAV beantwoordt aan het Vlaams Gemiddelde, maar de
<i>Outcomes</i>	validiteit is onvoldoende gewaarborgd. Uit gesprekken met de cursisten blijkt dat
<i>Tevredenheid</i>	zij zeer tevreden zijn over de kwaliteit van de aangeboden AAV.

Onderwijsaanbod	Het gecombineerd onderwijs wordt aangeboden in het avondonderwijs. Dit werd
<i>Volledigheid</i>	pas vorig jaar georganiseerd, waardoor het leertraject nog niet afgewerkt is. Dit
<i>Evenwicht</i>	jaar wordt dit aanbod geëvalueerd.

<i>Doelmatigheid</i>	De aangereikte leerinhouden stemmen overwegend overeen met het leerplan,
<i>Beheersingsniveau</i>	maar er is doorheen het curriculum van de doorgelichte modules weinig
<i>Samenhang</i>	aandacht voor het gericht sturen en ondersteunen van het leren en het

doelgericht ontwikkelen van competenties van de cursisten.

De verschillende deelopdrachten die aansluiten op de theoretische benadering tonen dat de cursisten voldoende kans krijgen om vaardigheden onder begeleiding in te oefenen. Het gaat evenwel vaak om dezelfde vaardigheden, en de criteria die de beheersing ervan in een toenemende complexiteit beogen, ontbreken. Het zelfregulerend leren en het nastreven van doelen gericht op het inzichtelijk begrijpen van de leerinhouden krijgen te weinig aandacht. De binnenklasdifferentiatie die systematisch inspeelt op de reeds verworven competenties vormt nog een grote uitdaging. De opdrachten zijn overwegend in algemene termen geformuleerd. Gestructureerde referentiekaders die het inzichtelijke niveau bevorderen (bv. het spanningsveld tussen principes en praktijk bij besluitvorming) met het oog op transfer en het versterken van het probleemoplossend denken (oplossingsstrategieën) ontbreken. De attitude om de Oriënteren, Voorbereiden, Uitvoeren, Reflecteren (OVUR) strategie te gebruiken bij het vervullen van een opdracht komt te weinig aan bod. Er wordt voldoende aandacht besteed aan het klasgesprek en de cursisten krijgen ruim de kans om hun eigen mening te formuleren. De competentie om de eigen mening te toetsen aan diverse standpunten, het leren nauwkeurig onderbouwen van argumenten pro en contra zijn doelstellingen die te weinig nauwkeurig aangereikt en bewaakt worden (filmrecensie). Opdrachten zijn niet steeds voldoende uitdagend en worden zo doel eerder dan het middel om te leren van mislukking gekoppeld aan bijsturing. Het is voor cursisten niet duidelijk dat elke opdracht een duidelijke functie heeft en/of logisch voortvloeit uit een voorgaande stap, waardoor ze leren hoe een probleem effectief op te lossen. Er is aandacht voor zelfreflectie, maar over de verschillende modules wordt ook geen competentieleerlijn ontwikkeld. De reflecties gaan overwegend over attitudes, wat natuurlijk ook waardevol is, maar men kan sterk twijfelen aan de meerwaarde als dit niet dient als uitgangspunt voor verbreding en verdieping van

de competenties en de maatschappelijke weerbaarheid.

De kennis wordt steeds in een functionele context aangeboden en is overwegend aangepast aan de belangstellingswereld van de cursisten. Ook al is er een grote variatie aan werkvormen, toch wordt het niet duidelijk op welke manier die tegemoet komen aan de brede ontwikkeling van de cursisten, aan hun individuele leerstijl of voorkennis en reeds verworven competenties. Een aantal opdrachten beoogt het ontwikkelen van creatieve competenties (erfgoed, gedichten), de maatschappelijke weerbaarheid, en er is ook voldoende aandacht voor het sociaal functioneren via groepsopdrachten. Waar mogelijk wordt de opleiding verrijkt met extramurale activiteiten (bezoek aan het federaal parlement) en externe expertise (advocaat in de klas).

Een teamgerichte benadering van AAV, waardoor cursisten houvast hebben voor de gerichte inoefening van bepaalde competenties, ontbreekt. Zo wordt bijvoorbeeld weinig aandacht besteed aan het hanteren van de bin-normen, gelijkgerichte criteria voor het maken en het presenteren van een presentatie. In het verleden werd wel gewerkt met een portfolio, maar planlast (nieuw leerplan) werd aangehaald om dit, evenals het vakoverschrijdend projectmatig werken, achterwege te laten. Gezamenlijke aandacht voor de individuele leerstijl van de cursist en het ontwikkelen en bevorderen van cursistgerelateerde leerstrategieën binnen AAV komen in het curriculum voorlopig nog te weinig voor. Daardoor, en doordat er minimaal projectmatig gewerkt wordt, krijgt de cursist een te versnipperd beeld van de manier waarop hij/zij tot bewust actieve kennisconstructie en competentie-ontwikkeling kan komen.

Uitrusting

ICT

Inzet uitrusting

Leermiddelen

Het centrum beschikt over de minimaal vereiste leermiddelen en voldoende beschikbare ICT infrastructuur. Voor een aantal onderzochte modules (M) ontbreken de planningsdocumenten waardoor het niet duidelijk is in welke mate die leermiddelen ook effectief ingezet worden. Uit documenten en uit gesprekken met cursisten blijkt wel dat de beschikbare leermiddelen regelmatig ingezet worden. Een krachtige leeromgeving ontbreekt.

Evaluatiepraktijk

Evenwicht

Volledigheid

Beheersingsniveau

Transparantie

Feedback

Cursisten zijn van bij de aanvang van de module op de hoogte van de verhouding permanente evaluatie/examens en ook de aandacht die aan de evaluatie van attitudes besteed wordt. Hoewel het centrum een visie rond permanente evaluatie voorstaat, is er voor de onderzochte modules nog een grote tendens naar reproductiegerichte kennisbevraging tijdens examens en testen. De evaluatie van de opdrachten vormt het onderdeel van de permanente evaluatie. Het betreft overwegend productevaluatie en te weinig procesevaluatie. De beperkte transparante evaluatiecriteria enerzijds en de soms vage of onnauwkeurige evaluatie anderzijds zijn voor cursisten zeker weinig motiverend. De vormende waarde van evaluatie ontbreekt als er geen gerichte feedback aan gekoppeld wordt. Het is daardoor voor cursisten niet gemakkelijk om te weten welke de reeds verworven competenties zijn en welke vaardigheden op welke wijze nog verbeterd kunnen worden.

Leerbegeleiding	Bij een aantal doorgestuurde opdrachten wordt vaak eerst een kladversie aangetroffen, maar de daaraan gekoppelde feedback betreft overwegend gedragsmatige attitudes. Ook indien de begeleiding mondeling gebeurt, leidt dit niet tot het gericht verbeteren van bepaalde competenties.
<i>Preventief</i>	Het studiemateriaal is gestructureerd en afgestemd op het ontwikkelings- en belangstellingsniveau van de cursisten. Vooral in de B modules wordt een zeer uitgebreide en verzorgde cursus aangereikt en wordt het onderwerp en de tijdsplanning van de opdrachten doorgegeven, wat getuigt van respect tegenover de cursist. De leraren gebruiken naast het leergesprek en de socratische methode ook activerende werkvormen, maar peer-tutoring, binnenklasdifferentiatie of het inoefenen van leerstrategieën komen eerder minimaal aan bod. Duidelijke feedback kan de perceptie van competentie bevorderen en op die wijze ook de intrinsieke motivatie doen stijgen. De instructie- en vaktaal, effectief voor het bereiken van de taalgerichte doelen, wordt voldoende bewaakt. Doorheen de diverse leerinhouden en opdrachten wordt de doelstelling om actief te kunnen participeren aan een democratische samenleving zeker bewaakt.
<i>Curatief</i>	

3.1.1.2 Humane wetenschappen ASO 3

Voldoet niet

De keuze en ordening van de leerinhouden voor Geschiedenis stemmen onvoldoende met de leerplancriteria overeen. De evaluatie is onvoldoende transparant en valide.

Outputgegevens	De behaalde resultaten zijn erg wisselend in die zin dat nogal wat cursisten tijdens het curriculum Humane Wetenschappen afhaken. Deze tendens is ook zichtbaar bij de vier modules geschiedenis. Voor die cursisten die deelnemen aan de examens liggen voor bepaalde groepen de slaagcijfers voor de aangeboden modules onder de helft. Toch zijn de studieresultaten geen exacte weergave van de mate waarin de cursisten alle leerplandoelstellingen beheersen. De leerlingenevaluatie is niet volledig leerplangericht. Uit gesprekken met cursisten blijkt een groot respect en voldoende tevredenheid over de kwaliteit van het leerproces.
<i>Leerprestaties</i>	
<i>Leerloopbaan</i>	
<i>Outcomes</i>	
<i>Tevredenheid</i>	
Onderwijsaanbod	Het onderzoek is gebaseerd op het aanbod (cursusmateriaal) en de realisatie (examens, testen en gemaakte opdrachten) van de leerplandoelstellingen en eindtermen geschiedenis. Het doorlichtingsonderzoek toont aan dat de grote thema's wel aan bod komen, maar dat de daar aan gekoppelde leerplandoelstellingen met te weinig diepgang aangeboden worden. Documenten bewijzen dat de aangeboden leerinhouden afzonderlijk wel voldoende kwaliteitsvol zijn, maar dat er te weinig schriftelijke neerslag is van structuren, onderlinge verbanden en wisselwerking tussen de verschillende domeinen en periodes en dit passend binnen het historisch referentiekader. De selectiecriteria waarop het aanbod gebaseerd is, sluiten te weinig aan op de specificiteit van de discipline. Er is een uitgesproken aandacht voor het beschrijvende en verklarende niveau van het geschiedenisonderwijs. De cognitieve benadering overheerst en de manier waarop historische inhouden bestudeerd worden bij de extra aangereikte documenten sluit niet optimaal aan bij de inhouden van de leerplandoelstellingen. Geschiedenis wordt te beperkt gezien als discipline om inzicht te verwerven in mechanismen van de samenleving en om deze inzichten kritisch en productief toe te passen via onderzoekend en probleemoplossend leren. Door een te rigide opsplitsing van kennis en inzicht enerzijds en de historische vaardigheden anderzijds (conform de opdeling van de modules in het leerplan) missen de cursisten een aantal belangrijke doelstellingen die geschiedenis als onderdeel van de algemene vorming heeft.
<i>Volledigheid</i>	
<i>Evenwicht</i>	
<i>Doelmatigheid</i>	
<i>Beheersingsniveau</i>	
<i>Samenhang</i>	

De onderzoeksopdrachten zijn vaak erg gestuurd en dragen daardoor te weinig bij tot het zelfstandig onderzoekend leren en de toepassing van probleemoplossende strategieën. Uit geen enkel document blijkt bijvoorbeeld dat de cursisten zelf kritische vragen stellen over het historisch materiaal, de historische beeldvorming en de aangeboden leerinhouden. Uit bijgewoonde lessen blijkt dat de onderwijsleergesprekken waardevol zijn en zeker bijdragen in de vorming van een persoonlijk standpunt tegenover een aantal actuele problemen. Door het gebrek aan schematische verwijzingen of de systematische terugkoppeling naar het referentiekader, hebben een aantal cursisten te weinig houvast. De uitvoering van bepaalde ingestuurde opdrachten toont aan dat binnen de algemene vorming de vakoverschrijdende samenwerking zeker verhoogd kan worden. De historische vorming wordt wel passend aangevuld met extramurale activiteiten.

De cursisten beschikken over een verzorgd samengestelde cursus die evenwel te weinig beantwoordt aan de leerplandoelstellingen en bovendien te weinig aansluit op het niveau van de cursisten. Het nieuw aangestelde team heeft dit tekort opgevangen door leerinhouden door te geven via kwaliteitsvolle elektronische presentaties. Daardoor is het voor de cursisten wel mogelijk om tijdens de contacturen het historisch discours te volgen, maar dit biedt te weinig houvast (de relatie met het historisch referentiekader ontbreekt) om zelfstandig inzicht te verwerven. De attitude om door transfer een nauwkeurig opgebouwde historische redenering te vormen, krijgt zo te weinig kansen. Uit bijgewoonde lesmomenten blijkt dat de meerderheid van de cursisten niet de gewoonte heeft de uitgeprinte versie met eigen notities aan te vullen. De historische opdrachten die de cursisten uitsluitend in de tweede en vierde module uitwerken, sluiten te weinig aan bij de leerplandoelstellingen en het vereiste niveau. De cursisten worden doorheen de leergesprekken en tijdens de opdrachten mondeling begeleid in de ontwikkeling van hun historische vaardigheden en attitude, maar er is daarvan weinig schriftelijke neerslag.

Uitrusting <i>ICT</i> <i>Inzet uitrusting</i> <i>Leermiddelen</i>	De minimaal vereiste leermiddelen zijn beschikbaar en worden ook frequent ingezet. Toch kan een meer leerkrachtige omgeving ongetwijfeld de belangstelling van de cursisten voor het zelfstandig verwerven van kennis bevorderen.
Evaluatiepraktijk <i>Evenwicht</i> <i>Volledigheid</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Transparantie</i> <i>Feedback</i>	De evaluatie steunt op examens, tussentijdse testen en de permanente evaluatie die gebaseerd is op de evaluatie van de diverse opdrachten. De evaluatie van de modules één en drie is overwegend gericht op kennisreproductie. De vraagstelling is onvoldoende afgestemd op de leerplandoelstellingen. De evaluatie van de modules twee en vier waarin de historische vaardigheden beoordeeld worden, is evenmin voldoende valide omdat de opdrachten te weinig gericht zijn op de realisering van de leerplandoelstellingen op het vereiste niveau. De evaluatiecriteria zijn wel voldoende duidelijk voor de examens. In diverse opdrachten die de toepassing van de historische vaardigheden tot doel hebben is geen leerlijn ontwikkeld. De opdrachten zijn overwegend open, waardoor de cursist de kans krijgt om een persoonlijke benadering van het onderwerp te geven, maar de criteria waaraan de opdrachten moeten voldoen zijn vaak erg vaag gesteld en gerichte schriftelijke feedback ontbreekt.
Leerbegeleiding <i>Preventief</i> <i>Curatief</i>	Een degelijk uitgewerkte leerlijn ontbreekt, evenals een beeld van de startpositie waarin de cursisten zich bevinden. Daardoor is binnenklasdifferentiatie ook moeilijk te realiseren. De doeltreffendheid van de leerbegeleiding kan in vraag gesteld worden als men het percentage niet ingestuurde opdrachten ziet.

3.1.1.3 Opfris derde graad ASO

Voldoet niet

Het centrum bereikt de eindtermen in Opfris Frans ASO3 niet. Het aanbod, het materiaal en de evaluatie zijn onvoldoende afgestemd op de leerplandoelstellingen.

Outputgegevens	De eindtermen voor Opfris Frans ASO3 worden niet bereikt.
<i>Leerpresetaties</i>	Het merendeel van de cursisten heeft geen aso-profiel.
<i>Leerloopbaan</i>	De slaagcijfers liggen zeer laag (geen 30%) en er is een zeer grote uitval,
<i>Outcomes</i>	waardoor de doorstroom naar de module Frans 1 ASO3 klein is.
<i>Tevredenheid</i>	Het centrum bevraagt niet systematisch de tevredenheid van deze cursisten.
Onderwijsaanbod	Het planningsdocument is een vermelding van de geplande leerstof en een
<i>Volledigheid</i>	numerieke verwijzing naar de te realiseren leerplandoelstellingen. De link tussen
<i>Evenwicht</i>	beiden is echter niet altijd correct. De eindtermen van Opfris Frans ASO3 worden
<i>Doelmatigheid</i>	niet voor de helft aangeboden en worden bijgevolg niet bereikt.
<i>Beheersingsniveau</i>	Een correct evenwicht in het aanbod van kennis, vaardigheden en attitudes
<i>Samenhang</i>	ontbreekt. Spreken beperkt zich al te vaak tot een voorbereid dialoogje en
	schrijven is meestal een oefening op ondersteunende kennis of een
	vertaaloefening. Voor leesvaardigheid worden geen argumentatieve of
	prescriptieve teksten aangeboden.
	Het beheersingsniveau waarop gewerkt wordt is beperkt tot het beschrijvend
	niveau. Het structurerend niveau wordt nauwelijks aangeboden.
	Het materiaal is onvoldoende aangepast aan de eigen beleavingswereld van het
	doelpubliek. In de cursus ontbreekt de vermelding van het bronnenmateriaal en
	is er onvoldoende aandacht voor het gebruik van actueel audiovisueel materiaal.
	De nadruk ligt vooral op wat de cursisten weten van de Franse taal en te weinig
	op wat ze ermee kunnen doen.
	De doeltaal wordt niet systematisch gehanteerd in de klaspraktijk en verhindert
	zo het inoefenen van verschillende communicatiestrategieën. Het
	onderwijsleerproces is weinig dynamisch en is niet gedifferentieerd. Er is
	enerzijds een betrokkenheid bij de cursisten, maar anderzijds het besef dat het
	niveau niet overeenkomt met het beoogde niveau volgens de eindtermen. De
	vooropgestelde planning wordt zelden afgewerkt omwille van de context.
	De cursisten zijn vertrouwd met de elektronische leeromgeving (ELO) waarop zij
	de opgelegde taken en oefeningen tijdig moeten indienen. De ELO wordt niet
	gebruikt voor individuele remediëring.
Onderwijsorganisatie	Het centrum organiseert de module Opfris Frans ASO3 in een voormiddagaanbod
<i>Samenstelling klasgroepen</i>	van twee maal twee lestijden per week. De cursisten van deze module zitten
<i>Organisatie curriculum</i>	samen met de cursisten van de uitbreidingsmodules Frans 1 en Frans 2 van de
	opleiding Aanvullende algemene vorming (AAV). De eindtermen van Opfris Frans
	ASO3 zijn aanzienlijk hoger van niveau dan die voor de uitbreidingsmodules AAV.
	De samenstelling is dus problematisch voor het bereiken van de
	leerplandoelstellingen.
Uitrusting	Het klaslokaal is voldoende uitgerust om multimediaal te kunnen lesgeven, al zijn
<i>ICT</i>	er weinig voorbeelden van de aanwending ervan in de klaspraktijk.
<i>Inzet uitrusting</i>	
<i>Leermiddelen</i>	
Evaluatiepraktijk	De evaluatiepraktijk is niet evenwichtig, er ligt een te grote nadruk op de
<i>Evenwicht</i>	ondersteunende kennis.
<i>Volledigheid</i>	De evaluatie vertrekt niet vanuit de eindtermen en het beheersingsniveau van
<i>Beheersingsniveau</i>	deze richtgraad. Geen enkele vaardigheid wordt getoetst op het niveau van de
<i>Transparantie</i>	eindtermen.
<i>Feedback</i>	

Er is zowel een permanente evaluatie als een eindexamen. De taken en oefeningen die de cursisten moeten maken worden verzameld in een portfolio. Hoe de quoteringsprecies gebeurt en op basis van welke criteria is niet transparant. Feedback aan de cursisten is minimaal en wordt onvoldoende gebruikt om het leerproces bij te sturen.

Leerbegeleiding
Preventief
Curatief

De oriëntering van deze cursisten verloopt niet correct: zij zitten niet op hun plaats in deze module.
 Gelet op de grote heterogeniteit van deze samengestelde klasgroep is het voor de leraar onmogelijk voldoende feedback en remediëring te geven aangepast aan de noden van alle cursisten.

Deskundigheidsbevordering
Beginsituatieanalyse
Vorming
Overleg

De professionele behoeften van de taalleerkrachten worden niet in kaart gebracht. Er is nood aan het ontwikkelen van competenties inzake leerbegeleiding en evaluatiepraktijk via een vakgroep of via contacten met andere centra. Overleg rond pedagogisch-didactische thema's in functie van deze specifieke doelgroep ontbreekt.

3.1.1.4 Fietsenmaker

Voldoet niet

Voor de basismodules elektriciteit, lassen, metaal en de module fietsmontage en -onderhoud 1 worden de leerplandoelstellingen in voldoende mate gerealiseerd. Dit is echter niet het geval voor de module fietsmontage en -onderhoud 2. In deze module is het aanbod, het cursusmateriaal en de evaluatie onvoldoende afgestemd op de leerplandoelstellingen.

Outputgegevens
Leerprestaties
Leerloopbaan
Outcomes
Tevredenheid

De leerplandoelstellingen worden voor de basismodules elektriciteit, lassen, metaal en de module fietsmontage en -onderhoud 1 in voldoende mate gerealiseerd. Voor de module fietsmontage en -onderhoud 2 werden vorig schooljaar de leerplandoelstellingen niet in voldoende mate gerealiseerd. De sleutelvaardigheden krijgen voldoende aandacht.
 Het centrum biedt alle modules van de opleiding aan en komt door de inrichting ervan tegemoet aan een reële behoefte die zich overwegend focust op de vrijetijdssector. De basismodules (elektriciteit, lassen en metaal) worden ongeveer door een derde van het totaal aantal cursisten gevolgd. De anderen volgen (aansluitend, mits vrijstellingen of bewust omdat ze geen certificaat beogen) de modules 'Fietsmontage en -onderhoud 1 en 2'. De meeste cursisten volgen de opleiding om hun eigen (koers)fietsen te onderhouden en af te stellen. Sommige cursisten beogen een occasionele tewerkstelling bij een wielerploeg en enkelen bouwden een zelfstandige beroepsloopbaan uit in hoofd- of bij ambt binnen de sector fietsverkoop en -onderhoud.
 Het centrum realiseerde vorige schooljaren een hoog slaagpercentage (88,7 % geslaagd gedurende de drie laatste schooljaren). De uitval in de loop van de opleiding is beperkt. Na het succesvol doorlopen van het volledige traject behaalt een behoorlijk groot aantal cursisten het opleidingscertificaat Fietsenmaker. Het beperkt aantal afwezigheden, de lage uitval en de hoge slaagcijfers geven aan dat de tevredenheid van deze cursisten overwegend goed is. De cursisten spreken zich lovend uit over de kwaliteit en de praktische bruikbaarheid van de opleiding, de informatieverstrekking, de deskundigheid van de lesgevers, het cursusmateriaal en de kwaliteitsvolle didactische aanpak.

Onderwijsaanbod

*Volledigheid
Evenwicht
Doelmatigheid
Beheersingsniveau
Samenhang*

De moduleplanningen en het -aanbod zijn voor de basismodules en de module fietsmontage en -onderhoud 1 concreet en inhoudelijk voldoende afgestemd op de leerinhouden. Voor deze modules zijn de leerplandoelstellingen en de spreiding over het aantal beschikbare lessen er impliciet in opgenomen. Na een systematisch aanbod van de theoretische kennis en achtergrond en een demonstratie van de voorgeschreven basisvaardigheden en technieken worden de aangeleerde handelingen ingeoeft en uitgevoerd. Voor de module fietsmontage en -onderhoud 2 is het aanbod in onvoldoende mate afgestemd op de leerplandoelstellingen en werd vorig schooljaar niet de helft van het aantal leerplandoelstellingen gerealiseerd (o.a. lakherstelling, kostprijs en bewijslast, elektrische componenten, lassen en braseren).

Voor module fietsmontage en -onderhoud 1 is het onderwijsleerproces goed afgestemd op de specifieke noden en interesses van deze doelgroep en de nieuwe technologieën binnen de beroepssector. De leerplanonderdelen worden evenwichtig aangeboden en de integratie van theorie en praktijk bevordert de motivatie en de inzet van de cursisten. Voor basis elektriciteit kan het aanbod nog beter afgestemd worden op het leerplan en kunnen de mogelijkheden van een goed uitgeruste werkplaats beter benut worden.

Voor de module fietsmontage en -onderhoud 1 is het cursusmateriaal verzorgd en opgesteld als naslagwerk met extra informatie. De afstemming op de leerplandoelstellingen is soms minder duidelijk. Sommige leerinhouden ontbreken en soms zijn er inhoud van andere modules in opgenomen. Uitgeschreven werkopdrachten of werkmethoden staan er niet in opgenomen. Voor module fietsmontage en -onderhoud 2 sluit het cursusmateriaal in onvoldoende mate aan bij het leerplan. Voor de basismodules is het cursusmateriaal en de uitwerking van op het leerplan afgestemde werkopdrachten nog in opbouw.

De theoretische lesmomenten bieden veel informatie en uitwisselingsmogelijkheden van ervaringen van de cursisten. Er wordt gepast gebruik gemaakt van geactualiseerd didactisch materiaal.

Onderwijsorganisatie

De opleiding wordt aangeboden in Herentals. Het centrum biedt alle modules parallel aan in een avondaanbod, waardoor de cursisten gelijktijdig een tweede module kunnen volgen (op een andere avond). De klasgrootte wordt beperkt tot veertien. Sommige cursisten krijgen voor de basismodules vrijstellingen die gebaseerd zijn op eerder verworven competenties.

Uitrusting

*ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen*

De uitrusting van de werkplaats fietstechniek is voorbeeldig. Het centrum organiseert de modules fietsmontage en -onderhoud 1 en 2 in een goed uitgeruste werkplaats die ook gebruikt wordt in het centrum voor leren en werken van campus De Vesten in Herentals. Op deze campus 'Menenstraat 21' is er echter wel struikel- en valgevaar en onvoldoende verlichting aan de toegangsweg naar de vaklokalen. De nodige werken om hieraan tegemoet te komen zijn gepland. Voor de onderdelen lassen, braseren, spuiten van lakwerk (module fietsmontage en -onderhoud 2) had men geen uitrusting in deze vestigingsplaats en gebruikte men ook geen externe mogelijkheden. De werkplaatsen waar de basismodules georganiseerd worden (op campus Hondenberg) worden momenteel gerenoveerd, waardoor de praktische componenten uitgesteld worden tot de infrastructuur en uitrusting terug beschikbaar zijn. De beschikbare leermiddelen en het didactisch materiaal worden efficiënt ingezet met het oog op het motiveren van de cursisten en het bereiken van de leerplandoelstellingen.

Evaluatiepraktijk <i>Evenwicht</i> <i>Volledigheid</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Transparantie</i> <i>Feedback</i>	De evaluatiepraktijk is voor de basismodules en voor module fietsmontage en -onderhoud 1 in voldoende mate afgestemd op de leerplandoelstellingen. Voor de module fietsmontage en -onderhoud 2 is de evaluatie niet valide, gebaseerd op algemene begrippen en onvoldoende afgestemd op de leerplandoelstellingen. Voor de module basis elektriciteit ontbreken duidelijke evaluatiecriteria waardoor alle cursisten eenzelfde beoordeling krijgen. De leraren hanteren een systeem van permanente evaluatie. De doelstellingen worden geclusterd in een aantal taken of werkopdrachten. Deze worden twee tot drie keer ingeoeft en geëvalueerd aan de hand van een evaluatiefiche waarbij de zelfevaluatie door de cursist en de evaluatie van de leraar in overleg met de cursist besproken worden. De ondersteunende theoretische kennis wordt in deze vaardigheidsgerichte opleiding getoetst via de praktijkopdrachten. De evaluatiecriteria zijn duidelijk uitgeschreven en in voldoende mate afgestemd op de te verwerven competenties. Op het eind van de module wordt er een syntheseopdracht gegeven waarin de belangrijkste vaardigheden geëvalueerd worden. De sleutelvaardigheden worden niet apart geëvalueerd. De transparantie naar de cursisten krijgt voldoende aandacht. Ze worden bij aanvang van de module geïnformeerd over de concrete evaluatiemethodiek die zal worden toegepast. Na elke evaluatie is er een feedbackmoment om de cursisten te brieven over hun vorderingen en werkpunten.
Leerbegeleiding <i>Preventief</i> <i>Curatief</i>	Hoewel het centrum er naar streeft om alle cursisten te laten starten in de basismodules of module fietsmontage en -onderhoud 1, kunnen zij zich in principe in elke module inschrijven. Op basis van voorkennis kunnen ze vrijgesteld worden van sommige basismodules. De groepssamenstelling gebeurt op basis van de keuze van de cursisten en de organisatiemogelijkheden. Tijdens de praktische opdrachten is er een degelijke individuele begeleiding en remediëring indien nodig. De leraren realiseren via professionaliteit, enthousiasme en actieve werkvormen een positief leerklimaat. De grootte van de groep is soms een belemmerende factor voor een snelle en gerichte bijsturing.
Afstemming met partners	De opleiding wordt aangeboden in de werkplaatsen en klaslokalen van campus De Vesten in Herentals. Er zijn goede contacten en een vlotte samenwerking met de plaatselijke beroepssector.
Deskundigheidsbevordering	De continuïteit is verstoord door recente personeelwissels. Het intern overleg zorgde in sommige modules nog niet voor een gelijkgerichte en individuele bijsturing van het eigen onderwijsleerproces. Er worden weinig nascholingen gevolgd, maar verscheidene leraren werken nog in de beroepssector en/of onderhouden er goede contacten mee. Voorbeelden van goede praktijk werden in het verleden onvoldoende uitgewisseld of doorgegeven. Het intern overleg beperkte zich overwegend tot praktische afspraken i.v.m. bestellingen en het gebruik van de vaklokalen. Recent is er wel een gelijkgerichte benadering opgezet waardoor moduleplanningen en evaluatiecriteria beter op elkaar en op het leerplan afgestemd worden.

3.1.1.5 Fotograaf

Voldoet niet

Het centrum bereikt de leerplandoelstellingen van de opleiding niet in voldoende mate. Het aanbod, het cursusmateriaal en de evaluatie zijn onvoldoende afgestemd op de leerplandoelstellingen. Ook de aandacht voor de sleutelvaardigheden is voor verbetering vatbaar. De beschikbare uitrusting kan efficiënter worden gebruikt.

Outputgegevens

Leerprestaties

Leerloopbaan

Outcomes

Tevredenheid

Het centrum bereikt de leerplandoelstellingen van de opleiding niet in voldoende mate. Ook de aandacht voor de sleutelvaardigheden is voor verbetering vatbaar. Op gebied van slaagcijfers (77%) scoort deze opleiding hoger dan het Vlaams gemiddelde. Het aantal cursisten dat niet heeft deelgenomen aan de evaluatie of vroegtijdig is gestopt, blijft beperkt. Dat laatste is ongetwijfeld een gevolg van de bewuste keuze voor gespreide/permanente evaluatie.

De opleiding Fotograaf beantwoordt aan een stijgende vraag in het Vlaams volwassenenonderwijs. Het centrum heeft de opleiding vertaald in modeltrajecten die de cursisten in staat moeten stellen om binnen de termijn van 2,5 schooljaren het certificaat van Fotograaf te verwerven. Een terechte keuze die resulteert in de uitreiking van een vrij hoog aantal certificaten en deelcertificaten. Ook de combinatie met de opleiding Aanvullende algemene vorming werpt vruchten af. Diverse cursisten van het Tweedekansonderwijs hebben op die manier naast het certificaat van de opleiding ook het diploma Secundair onderwijs behaald. Jammer genoeg heerst er nog wat onduidelijkheid over de manier waarop de cursisten hun behaalde (deel)certificaten in handen kunnen krijgen.

Hoewel de meeste cursisten persoonlijke motieven aanhalen voor het volgen van deze opleiding, zijn er volgens de lesgevers al diverse oud-cursisten die de verworven vaardigheden beroepshalve in de praktijk brengen. Het centrum volgt de outcomes voor deze cursisten niet systematisch op.

Er worden geen tevredenheidsenquêtes gehouden bij de cursisten. In functie van de kwaliteitsbewaking van deze opleiding zou het centrum dit beter wel doen.

Onderwijsaanbod

Volledigheid

Evenwicht

Doelmatigheid

Uit de leerstofplanningen en het cursusmateriaal blijkt niet dat alle onderwijsdoelstellingen worden aangeboden. Het is evenmin duidelijk hoe gewerkt wordt aan de sleutelvaardigheden.

De leerstofplanningen worden opgemaakt volgens een standaardsjabloon met vermelding van de leerplandoelstellingen per les, de leerinhouden en eventuele opmerking. Diverse leraren vertrekken niet van de formele leerplandoelstellingen, maar formuleren eigen doelen waardoor sommige leerstofplanningen inhoudelijk onvoldoende sporen met de leerplannen. Dat is onder meer het geval voor de modules Foto mens en Foto materie.

De sleutelvaardigheden komen niet aan bod in de leerstofplanningen. Het cursusmateriaal is vrij summier en wordt hoofdzakelijk aangeboden via de elektronische leeromgeving (ELO). De cursisten moeten nota's nemen tijdens de lessen. Uit het schaarse cursusmateriaal blijkt niet dat alle leerplandoelstellingen effectief aan bod komen. Bij de start van de opleiding krijgen de cursisten de raad om een lijvig handboek aan te schaffen. Uit getuigenissen van cursisten blijkt dat dit handboek doorheen de opleiding nauwelijks wordt gebruikt. In de module Basis foto A krijgt de analoge fotografie te veel aandacht. De basiscompetentie BC05 beoogt enkel het vergelijken van analoge en digitale fotografie als beelddrager en opnamemedium, niet het realiseren en ontwikkelen van analoge opnames en het experimenteren met een camera obscura.

Het onderwijsleerproces is in de meeste modules terecht vaardigheidsgericht. De lesgevers getuigen van een grote vakkennis als fotograaf. De agogisch-didactische vaardigheden kunnen bij sommige lesgevers nog verder

geoptimaliseerd worden. Het centrum kan best onderzoeken of er een relatie is tussen de uitval in de eerste modules en het soms gebrekkig onderwijsleerproces in die modules. Een gerichte bevraging van de cursisten kan hierover duidelijkheid brengen.

Onderwijsorganisatie
Organisatie curriculum

De opleiding Fotograaf werd in september 2012 voor het eerst aangeboden ter vervanging van de verouderde opleiding Fotografie TSO3. De opleiding kende aanvankelijk een duidelijke groei, maar wordt recent geconfronteerd met een terugloop van het aantal inschrijvingen wat zich vertaalt in minder te besteden leerkrachten. In sommige modules ligt de groepsgrootte echter flink boven de deler voor deze opleiding. Dat kan een bedreiging vormen voor het pedagogisch comfort en aanleiding geven tot het afhaken van cursisten. De centrumleiding moet hierin de juiste beslissingen nemen met het oog op het voortbestaan van de opleiding en rekening houdend met de beschikbare middelen.

Uitrusting
*ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen*

De bestaande uitrusting is toereikend om de leerplandoelstellingen te realiseren. Op vlak van organisatie van de beschikbare lokalen en leermiddelen is er nog ruimte voor verbetering. De doka's en fotostudio's ogen rommelig en zijn geen voorbeeld voor de cursisten van wie nauwgezetheid en zorgvuldigheid verwacht wordt bij het realiseren van hun opdrachten. Door de verschuiving van analoge naar digitale techniek hebben de doka's grotendeels hun nut en functie verloren. De ontwikkel-, afdruk- en vergrotingsapparatuur die daar beschikbaar is, behoort vandaag tot de industriële archeologie en wordt nog nauwelijks gebruikt. Het centrum kan overwegen om de huidige doka's te verwijderen en de vrijgekomen ruimte accurater te gebruiken. Daarentegen is een investering in voldoende degelijke en performante computer- en printapparatuur wel noodzakelijk. Het aantal beschikbare pc's dat aan de actuele noden voldoet, staat niet in verhouding tot de grootte van de klasgroepen die er gebruik van maken.

Evaluatiepraktijk
*Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie
Feedback*

Het centrum heeft de beleidskeuze gemaakt om in alle opleidingen over te schakelen naar permanente evaluatie. De informatie die het centrum aanreikt over de evaluatiepraktijk is ontoereikend om een oordeel te kunnen vellen over de kwaliteit. De enige bron is de ELO en daar is het aantal concrete opdrachten zeer beperkt. In functie van de beoordeling werd een document ontwikkeld dat ruimte biedt voor het bepalen van de beoordelingscriteria met een quotering op een schaal van vier appreciaties en feedback naar de cursist. De vier appreciaties (onvoldoende, matig, goed en zeer goed) worden voldoende verduidelijkt. De lesgevers maken slechts in beperkte mate gebruik van dit instrument. Een kwaliteitsvolle permanente evaluatie gaat gepaard met een permanente registratie en een degelijke feedback. Beide facetten worden nog onvoldoende accuraat toegepast. De registratie van de evaluatieresultaten wordt dikwijls uitgesteld of verwaarloosd. Ook de feedback bij de evaluatieresultaten is voor verbetering vatbaar. Naar verluidt zou er vooral mondeling gecommuniceerd worden. De ELO wordt nauwelijks gehanteerd als medium voor het verstrekken van de feedback, een gemiste kans om gestructureerd en transparant informatie te bieden aan de cursisten over verworven competenties en werkpunten.

Leerbegeleiding Het centrum verleent vrijstelling voor de modules met een onderling consecutief verband op basis van EVK, EVC en toelatingsproeven. Het toelatingsbeleid verloopt kwaliteitsvol en de ambtshalve concordanties worden toegepast. Het centrum kan er beter op toezien dat de toelatingsproeven steeds worden toegevoegd aan het cursisdossier.

*Preventief
Curatief*

De curatieve begeleiding is voor verbetering vatbaar. De feedback bij de praktijkopdrachten kan meer gestructureerd worden aangepakt en via de ELO worden aangeboden, waardoor cursisten vlotter kunnen inspelen op hun tekorten en extra gemotiveerd worden door de reeds verworven competenties.

Deskundigheidsbevordering Deze opleiding is gebaat bij een goed gestructureerde vakgroepwerking in functie van gelijkgerichte aanpak en onderlinge afstemming. Door recente wijziging in de organisatiestructuur dreigt er echter een risico op onderbreking in de vakgroepwerking. Het coördinatieteam moet dit bewaken en waar nodig zelfs een extra stimulans geven.

Overleg

3.1.1.6 Netwerktechnicus

Voldoet

Netwerktechnicus is een kwaliteitsvolle en professionele opleiding op hoog niveau. Het centrum bereikt de doelstellingen van de opleiding en heeft aandacht voor de sleutelvaardigheden.

Outputgegevens

Leerprestaties

Leerloopbaan

Outcomes

Tevredenheid

De doelstellingen van de opleiding worden bereikt en er is voldoende aandacht voor de sleutelvaardigheden. De opleiding Netwerktechnicus is kwaliteitsvol en is inhoudelijk van een hoog niveau.

De slaagcijfers voor deze opleiding zijn met 83% beduidend hoger dan het Vlaams gemiddelde. Dat geldt echter ook voor het aantal niet geslaagde cursisten (bijna 11%). Het aantal cursisten dat niet deelneemt aan de evaluaties of vroegtijdig uitstapt, is gering.

Ook hier heeft de beleidskeuze om te werken met modeltrajecten geleid tot het uitreiken van een vrij hoog aantal certificaten en deelcertificaten. Een beperkt aantal cursisten verwerft in combinatie met AAV ook het diploma Secundair onderwijs.

De meeste cursisten volgen de opleiding omwille van persoonlijke motieven. Het centrum volgt de outcomes voor deze cursisten niet systematisch op. De leerkrachten zijn dikwijls wel informeel op de hoogte van de doorstroming naar vervolgonderwijs of wendingen in de loopbaan na het beëindigen van de opleiding.

Er worden door de centrumleiding geen tevredenheidsenquêtes gehouden bij de cursisten, maar sommige leraren hebben er een gewoonte van gemaakt om na elke module zelf hun cursisten te bevragen. De verzamelde informatie blijft echter bij de betrokken leerkracht en wordt dus niet gehanteerd op beleidsniveau voor de kwaliteitsverbetering van de opleiding. Dit is een gemiste kans.

In juni 2013 heeft een focusgesprek plaatsgevonden met een beperkt aantal cursisten om o.l.v. de kwaliteitscoördinator te brainstormen over verschillende aspecten van de opleiding.

Onderwijsaanbod

Volledigheid

Evenwicht

Doelmatigheid

Beheersingsniveau

Samenhang

Alle verplichte modules (met uitzondering van de module Project CO/NT) van de opleiding zijn in de modeltrajecten opgenomen. De trajecten zijn transparant en kunnen in belangrijke mate verduidelijking bieden over de wijze waarop de modulaire opleiding kan doorlopen worden, op voorwaarde dat ze correct worden toegepast. Uit een bevraging van cursisten blijkt dat er ondanks de modeltrajecten nog veel onduidelijkheid is en dat cursisten frequent in verkeerde modules geplaatst worden. De informatieverstrekking rond de modeltrajecten is

voor verbetering vatbaar, zowel intern binnen het centrum als naar de cursisten toe.

Uit de leerstofplanningen en het cursusmateriaal blijkt dat alle onderwijsdoelstellingen worden aangeboden. De leerstofplanningen worden opgemaakt volgens een standaard sjabloon en sporen inhoudelijk grotendeels met de leerplannen. Voor elke les wordt expliciet verwezen naar de beoogde leerplandoelstellingen, maar enkele lesgevers nemen deze leerplandoelstellingen niet altijd over uit het leerplan. In de plaats daarvan formuleren ze soms eigen interpretaties van de doelen. Uit de leerstofplanningen blijkt niet hoe en wanneer de sleutelvaardigheden aan bod komen.

Het cursusmateriaal spoort in grote mate met de leerplandoelstellingen en getuigt inhoudelijk van een behoorlijk hoog niveau. Het wordt in de regel enkel digitaal aangeboden via de elektronische leeromgeving (ELO). Diverse lesgevers gebruiken materiaal dat beschikbaar is via het internet, op die manier kunnen ze de meest actuele inhoud aanbieden. Het nadeel van deze aanpak is dat cursisten beschikken over veel losse documenten, maar niet over een consistente syllabus. Het gebrek aan structuur in het lesmateriaal kan bij sommige cursisten het leerproces bemoeilijken. Toch zijn er binnen deze opleiding ook voorbeelden van goede praktijk en gestructureerde aanpak.

Het onderwijsleerproces verloopt gemoedelijk en is aangepast aan de doelgroep van volwassen cursisten. Het is in hoofdzaak vaardigheidsgericht, met aandacht voor de ondersteunende kenniselementen en gerelateerde attitudes.

Uitrusting <i>ICT Inzet uitrusting Leermiddelen</i>	De lokalen zijn in orde. De hardware is meestal voldoende performant, maar in sommige lokalen (zeker in D34) zijn de computers verouderd en niet meer geschikt voor het realiseren van de leerplandoelstellingen.
Evaluatiepraktijk <i>Evenwicht Volledigheid Beheersingsniveau Transparantie Feedback</i>	De opdrachten in het kader van de permanente evaluatie zijn waardevol en getuigen van het professioneel niveau van deze opleiding. Ze zijn terecht hoofdzakelijk gericht op de vaardigheden en in mindere mate op de ondersteunende kennis. De communicatie over de evaluatieresultaten verloopt niet altijd gestructureerd en uniform. Cursisten werden in het verleden niet systematisch op de hoogte gebracht van hun scores. Het veralgemeend gebruik van het communicatieplatform moet het mogelijk maken om alle resultaten sneller online te kunnen raadplegen. Ook voor het verstrekken van feedback aan de cursisten biedt de ELO heel wat mogelijkheden die nog te weinig worden benut om de cursisten te informeren over hun vorderingen.
Leerbegeleiding <i>Preventief Curatief</i>	Het structuurschema bevat geen modules met een onderling consecutief verband waardoor het vrijstellingsbeleid hier niet van toepassing is. De curatieve begeleiding is voor verbetering vatbaar. De feedback bij de opdrachten kan explicieter en meer gestructureerd worden aangepakt. De feedback aangeleverd via de ELO blijft bij diverse lesgevers ondermaats waardoor de cursisten onvoldoende informatie krijgen over hun sterke punten en hun tekorten.

3.1.1.7 Residentieel Elektrotechnisch Installateur

Voldoet

Het centrum bereikt de doelstellingen van de opleiding in voldoende mate. Er is aandacht voor de sleutelvaardigheden. De evaluatiepraktijk is afgestemd op de leerplandoelstellingen en de begeleiding is goed.

Outputgegevens <i>Leerprestaties</i> <i>Leerloopbaan</i> <i>Outcomes</i> <i>Tevredenheid</i>	De leerplandoelstellingen worden in voldoende mate gerealiseerd en de sleutelvaardigheden krijgen voldoende aandacht. Het centrum biedt binnen deze opleiding enkel de modules Elektrische opbouwinstallaties 1 en 2 aan. Als gevolg van de aard van de opleidingssetting (in de Penitentiaire inrichting te Merksplas) reikt het centrum geen certificaten uit voor de volledige opleiding die bestaat uit negen modules. De aangeboden modules zijn hoofdzakelijk gericht op de mogelijkheden binnen de instelling en het aanbieden van een initiatie m.b.t. elektrische huisinstallaties. Sommige cursisten geven aan dat ze in het vakgebied wel een tewerkstelling beogen. Alle cursisten starten in de module elektrische opbouwinstallaties 1. In deze module slaagden vorig schooljaar slechts 9 van de 29 cursisten (31 %), in de tweede module slaagden tien van de veertien cursisten (71 %). Voortijdig afhaken omwille van gebrek aan motivatie was de belangrijkste reden van het voortijdig stoppen. Dit schooljaar is er gemiddeld ongeveer de helft van het aantal cursisten aanwezig. De cursisten zijn tevreden over de kwaliteit van de opleiding, de informatieverstrekking, de deskundigheid van de lesgever, het cursusmateriaal, het evaluatiesysteem en de didactische aanpak.
Onderwijsaanbod <i>Volledigheid</i> <i>Evenwicht</i> <i>Doelmatigheid</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Samenhang</i>	De moduleplanningen zijn concreet en inhoudelijk goed afgestemd op de leerinhouden. De leerplandoelstellingen en de spreiding over het aantal beschikbare lessen zijn er impliciet in opgenomen. Na een systematisch aanbod van de theoretische kennis en achtergrond en demonstratie van de aan te leren technieken worden deze uitgevoerd en ingeoefend. De leerplandoelstellingen worden vertaald in een aantal basisopdrachten. Hierbij is er voldoende aandacht voor een evenwichtig aanbod en de integratie van de onderliggende theorie en de elektrische schema's. In de lessen is er een goede afwisseling tussen de instructietijd en de praktische uitvoering. Het onderwijsleerproces en het cursusmateriaal zijn afgestemd op de specifieke noden van deze opleiding en op de leerplandoelstellingen. Het cursusmateriaal is goed gestructureerd, maar nog niet opgesplitst per module.
Onderwijsorganisatie	In het kader van zijn maatschappelijke opdracht organiseert het centrum dit aanbod in de Penitentiaire inrichting van Merksplas gedurende twee voormiddagen per week. De groepsgrootte wordt beperkt tot 15 cursisten. De opbouw van het curriculum en de organisatie van de opleiding zijn functioneel voor het realiseren van de onderwijsdoelstellingen. De onderwijstijd wordt efficiënt benut.
Uitrusting <i>ICT</i> <i>Inzet uitrusting</i> <i>Leermiddelen</i>	De uitrusting voldoet om op een kwaliteitsvolle manier de meeste leerplandoelstellingen te realiseren. Wanden waarop meer realiteitsgetrouw kan gewerkt worden en ICT-uitrusting zijn niet beschikbaar. De uitrusting en het gereedschap worden op een correcte manier gebruikt. De beschikbare leermiddelen en het didactisch materiaal worden efficiënt ingezet met het oog op het motiveren van de cursisten en het bereiken van de leerplandoelstellingen. In de werkplaats ontbreken armaturen aan de TL-lampen.

Evaluatiepraktijk <i>Evenwicht</i> <i>Volledigheid</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Transparantie</i> <i>Feedback</i>	De evaluatiepraktijk is in voldoende mate afgestemd op de leerplandoelstellingen. De leraar hanteert een systeem van permanente evaluatie. De doelstellingen worden geclusterd in een aantal taken of werkopdrachten. Deze worden ingeoeft en geëvalueerd aan de hand van een evaluatiefiche die vrij algemeen opgesteld is en nog niet transparant gelinkt is aan de leerplandoelstellingen. De ondersteunende theoretische kennis wordt in deze opleiding getoetst via de praktijkopdrachten en het tekenen van de hierbij horende schema's. De evaluatiecriteria zijn uitgeschreven en in voldoende mate afgestemd op de te verwerven competenties. De transparantie en de koppeling van de evaluatie aan de leerplandoelstellingen kan geoptimaliseerd worden. Twee van de vijf sleutelvaardigheden worden apart geëvalueerd aan de hand van vooraf uitgewerkte criteria. Voor de andere sleutelvaardigheden is er eveneens aandacht. De transparantie naar de cursisten verloopt vlot. Ze worden bij aanvang van de module geïnformeerd over de concrete evaluatiemethodiek die zal worden toegepast. Er is geregeld een feedbackmoment om de cursisten te brieven over hun vorderingen en werkpunten.
Leerbegeleiding <i>Preventief</i> <i>Curatief</i>	Voorafgaand aan de toelating tot de opleiding worden de cursisten door de leraar gescreend op hun motivatie voor de opleiding. Ondanks deze screening blijkt dat de uitval bijzonder hoog is (bijna 70 %) wat overwegend te maken heeft met demotivatie. De cursisten worden goed begeleid bij het uitvoeren van de aangeleerde schakelingen en er is voldoende aandacht voor veilig werken. Er heerst een rustige en taakgerichte sfeer.
Afstemming met partners	De samenwerking met de penitentiaire inrichting verloopt vlot. De beschikbare ruimte en het gereedschap dat door de instelling wordt ter beschikking gesteld, voldoen aan de opleidingseisen.

3.1.1.8 Verzorgende

Voldoet

De basiscompetenties en het merendeel van de sleutelvaardigheden worden op voldoende kwaliteitsvolle wijze aangeboden en geëvalueerd. Ondanks de beperkte leermiddelen slaagt het lerarenteam erin om competentiegericht met de leerplandoelen aan de slag te gaan. Door flexibele trajecten en begeleiding op maat van de cursist aan te bieden, wordt leerwinst gerealiseerd en zorgt het team ervoor dat de meerderheid van de cursisten de opleiding succesvol kan beëindigen.

Outputgegevens <i>Leerpreseties</i> <i>Leerloopbaan</i> <i>Outcomes</i> <i>Tevredenheid</i>	Het studiemateriaal, het praktijkleren en de intervisiemomenten bieden voldoende garanties voor het bereiken van de basiscompetenties en het merendeel van de sleutelvaardigheden. Gelet op de instroom zet het opleidingsteam bijzonder goede resultaten neer en boekt het een grote leerwinst met zijn cursisten. Het aantal cursisten dat de opleiding succesvol afrondt, ligt significant boven het Vlaams gemiddelde. Niet minder dan 86,3 % van de cursisten behaalt een certificaat. Dankzij het organiseren en flexibel bijstellen van leertrajecten op maat creëert het lerarenteam de noodzakelijke randvoorwaarden om het potentieel van haar maatschappelijk kwetsbare doelgroep maximaal te laten ontwikkelen tot op het niveau van Zorgkundige. Het opleidingsteam zoekt naar mogelijkheden om de algemeen aanvullende vorming te koppelen aan de beroepsopleiding omdat het cursisten de mogelijkheid wil bieden het diploma secundair onderwijs te behalen. Het vormt nog een uitdaging om dit te implementeren met de nodige ondersteuning voor cursisten zodat een succesvolle cursistendoorstroming gewaarborgd wordt (zie Begeleiding). Het lerarenteam heeft een partieel en gefragmenteerd zicht op de tewerkstelling
--	---

van haar ex-cursisten. Ook op centrumniveau werd dit totnogtoe niet op systematische manier in kaart gebracht. Het team verzamelt wel systematisch gegevens over de cursistentevredenheid. De resultaten tonen aan dat cursisten uitgesproken positief zijn over de evaluatie, de leerbegeleiding, de socio-emotionele begeleiding en de pedagogische aanpak. Met de verbeterpunten die de cursisten aangeven, gaat het team actief aan de slag. Ondanks de vele contacten met het werkveld heeft het team de tevredenheid van de stakeholders nog niet op een systematische manier in kaart gebracht.

Onderwijsaanbod

Volledigheid

Evenwicht

Doelmatigheid

Beheersingsniveau

Samenhang

Het team levert heel wat inspanningen om planmatig met de leerplandoelen om te springen.

Het studiemateriaal is voldoende actueel, verzorgd en goed gestructureerd. Dit neemt niet weg dat het actueel houden van studiemateriaal m.i.v. de integratie van nieuwe wetenschappelijk onderbouwde inzichten een aandachtspunt blijft. Binnen elke afzonderlijke module wordt in het studiemateriaal opgenomen rond welke doelen gewerkt zal worden. De basiscompetenties, zoals geformuleerd in het opleidingsprofiel, zijn gerelateerd aan deze doelen en komen in voldoende mate aan bod. De overlappingen, enerzijds, tussen modules onderling (bijvoorbeeld 'Basislogistieke vaardigheden' en 'Logistieke vaardigheden in de zorgsector') en tussen de modules en de intervisie, anderzijds, zijn het gevolg van het strikt en nauwgezet volgen van het leerplan en kunnen vermeden worden. Doorheen het traject gebeurt het nodige om de sleutelvaardigheden te realiseren, maar dit wordt onvoldoende geëxpliciteerd naar cursisten toe. Daarenboven komen sleutelvaardigheden zoals productieve en receptieve taalvaardigheid en leergierigheid te weinig aan bod. Er is horizontale en verticale samenhang tussen de modules, het praktijkleren en het intervisietraject. De opbouw doorheen het praktijkleren en de intervisie is evenwel nog onvoldoende transparant voor cursisten. Het herwerken van de planningsdocumenten tot een functioneel opleidingsvadecum waarin het leertraject op een overzichtelijke wijze in kaart wordt gebracht, kan aan deze nood tegemoet komen. Het kan bovendien de bestaande administratieve planlast reduceren en het team meer armslag geven om zich nog meer te concentreren op kwaliteitsvolle onderwijskundige verfijningen.

Ondanks de beperkingen op het vlak van infrastructuur en leermiddelen (zie Materieel beheer) blijft het team zich inzetten om de leerplandoelen competentiegericht te realiseren. De brede beroepservaring van de teamleden en de integratie van het praktijkleren, tijdens het lesgebeuren, zorgen voor een werkveldgerichte onderbouwing van de aangeboden kennis en inzichten. De keuze van de opdrachten en de plaats die deze krijgen doorheen de opleiding dragen bij tot een competentiegerichte manier van opleiden.

Onderwijsorganisatie

Organisatie curriculum

Dankzij de consequente aandacht voor de noden van de cursisten is er een groot aanbod aan flexibele trajecten. De mogelijkheid voor cursisten om Elders Verworven Competenties (EVC) te valoriseren is nog te weinig aanwezig (zie Begeleiding).

Vanuit een grote betrokkenheid op doelgroepcursisten kiest het lerarenteam bewust voor contactonderwijs. Het aanbieden van combi-onderwijs houdt volgens het team een te groot risico in op het vroegtijdig verlaten van de opleiding. Omwille van dezelfde betrokkenheid op haar cursisten houdt het leerkrachtenteam ook vast aan de vestigingsplaats in Beerse (zie Materieel beheer).

Uitrusting <i>ICT</i> <i>Inzet uitrusting</i> <i>Leermiddelen</i>	Op het vlak van minimale materiële middelen zijn er tekorten: er is slechts één ruim polyvalent lokaal, de ICT-infrastructuur is te beperkt en een aantal leermiddelen voor onderhoud en huishoudelijke taken ontbreken. De vakgroep compenseert deze tekorten door studiebezoeken en werkplekieren te organiseren en persoonlijk materiaal mee te brengen. Dit getuigt van het probleemoplossend vermogen, de zelfredzaamheid en de betrokkenheid van het team. Dat neemt niet weg dat dit een knelpunt is dat vraagt om een structurele oplossing. De problemen op het vlak van bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne (zie deelverslag Bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne) alsook het stijgend aantal cursisten in verhouding tot de beschikbare lokalen vragen om een dringende structurele oplossing voor de vestigingsplaats Beerse. Omdat de laagdrempeligheid en de kleinschaligheid van deze locatie perfect spoort met de noden van de maatschappelijk kwetsbare doelgroep en omwille van de constructieve samenwerking met de lokale kansarmoedeorganisatie, dringt het lerarenteam aan op het behoud van deze vestigingsplaats.
Evaluatiepraktijk <i>Evenwicht</i> <i>Volledigheid</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Transparantie</i> <i>Feedback</i>	De evaluatie is voldoende afgestemd op alle basiscompetenties alsook de meerderheid van de sleutelvaardigheden en is evenwichtig verdeeld over het geheel van de leerplandoelstellingen. De mate waarin de evaluatie is afgestemd op het beheersingsniveau is wisselend. De evaluatiepraktijk, soms kennisgericht ingevuld, is niet steeds in voldoende mate praktijkgerelateerd. Voor het praktijkleren zijn nog niet alle sleutelvaardigheden op een herkenbare manier in de evaluatie geïntegreerd. Daartegenover staan een aantal voorbeelden van goede praktijk. In sommige modules en voor sommige opdrachten is de evaluatie competentiegericht en wordt gebruik gemaakt van transparante en operationele criteria. Het lerarenteam ondersteunt cursisten tijdens het leerproces en in de aanloop naar evaluatiemomenten (zie begeleiding). Ondermeer hierdoor ervaren cursisten de evaluatiepraktijk, inzake ondersteunende kennis, als een meerwaarde.
Leerbegeleiding <i>Preventief</i> <i>Curatief</i>	Het onthaal en de intake worden bijzonder kwaliteitsvol ingevuld op de vestigingsplaats door het lerarenteam, maar op centrumniveau gebeurt dat in mindere mate. De netoverschrijdende afspraken over het vrijstellingenbeleid wordt accuraat toegepast, maar opleidingsintern worden de EVC nog onvoldoende gevalideerd. Een meer verfijnde analyse van de beginsituatie van de cursisten en een daarop afgestemd vrijstellingenbeleid creëert perspectieven. De integratie van een aantal modules van de algemeen aanvullende vorming (bv. functionele geletterdheid) in deze beroepsgerichte opleiding zou aan de cursisten de mogelijkheid bieden om via een verkort traject hun diploma secundair onderwijs te behalen. Daarnaast kan door de integratie van gerichte taalondersteuning de uitval van taalzwakke cursisten teruggedrongen worden. De aandacht voor en de kwaliteit van zowel de formele als informele feedback doorheen het hele traject is een voorbeeld van goede praktijk. De feedback houdt het midden tussen ondersteuning en remediëring en is zowel gericht op persoonlijke ontwikkeling als op leerwinst.
Sociale en emotionele begeleiding <i>Preventief</i>	Het lerarenteam houdt er een brede en omvattende benadering over begeleiding op na. Leerbegeleiding en socio-emotionele begeleiding zijn evenwichtig en goed op elkaar afgestemd. Het pedagogisch klimaat is stimulerend en focust op zelfvertrouwen, zelfontplooiing, maatschappelijke weerbaarheid en emancipatie. Voor de cursisten zijn hun leraren ook vertrouwensfiguren. Dit klimaat bevordert het doorzettingsvermogen en de wil van de cursisten om hun opleiding succesvol af te ronden.

Personeelsorganisatie <i>Opdrachtenverdeling</i>	Het extra takenpakket waarmee het lerarenteam en de opleidingscoördinator belast zijn, is niet in verhouding tot de voorziene omkadering. Dit is een dringend aandachtspunt voor het centrumbeleid (zie ook Professionalisering). Immers, het heeft een negatief effect op de optimale aanwending van de onderwijstijd. De wijze waarop dit takenpakket door het lerarenteam ter harte wordt genomen, getuigt vaneen hoge mate van professionele samenwerking en betrokkenheid.
Aanvangsbegeleiding <i>Ondersteuning beginnende leerkracht</i>	Omwille van het stijgend aantal cursisten is het team de voorbije schooljaren sterk uitgebreid. De vakgroep onthaalt en ondersteunt nieuwe leraren op een kwaliteitsvolle wijze. Op centrumniveau is de aanvangsbegeleiding eerder informatief van aard. De focus ligt vooral op het gebruik van het leerplatform en centrumeigen documenten en het exploreren van het centrumeigen afsprakenkader.
Deskundigheidsbevordering <i>Beginsituatieanalyse Vorming Overleg</i>	De werkervaring en de doorgedreven sectorkennis van het team hebben een positieve invloed op de kwaliteit van de opleiding. De werkdruk is, mede omwille van de geringe ondersteuning vanuit het centrumbeleid, echter dermate hoog dat het team nauwelijks of niet toe komt aan onderwijskundige en didactische professionalisering. Bij gebrek aan een nascholingsplan op centrumniveau, zijn er noch algemene noch opleidingsspecifieke nascholingsprioriteiten opgesteld. Dit kan op termijn een invloed hebben op de onderwijskwaliteit. Het team investeert zowel in informeel als in gestructureerd overleg op praktisch, organisatorisch en inhoudelijk vlak. Ook over de vorderingen en de socio-emotionele begeleiding van de cursisten wordt frequent overlegd. Ondanks de professionele betrokkenheid en het zelfsturend vermogen van de vakgroep is de efficiëntie en het rendement van het overleg niet optimaal. Omdat de vakgroep niet beschikt over een kwaliteitsvol digitaal planningsinstrument en dito cursistenvolgsysteem gaat kostbare tijd verloren. Indien het cursistenaantal in de toekomst blijft stijgen, zal de huidige werkwijze onhoudbaar worden.

3.1.2 Voldoet het centrum aan de erkenningsvoorwaarde 'hygiëne en bewoonbaarheid'?

Tijdens de doorlichting werden naast de hoofdvestigingsplaats in Turnhout, de vestigingsplaats in de Menenstraat in Herentals (Fietsenmaker), de lesplaatsen in het penitentiair centrum in Merksplas (Residentieel elektrotechnisch installateur,) en de vestigingsplaats in Beerse (Verzorgende) ter plaatse bezocht.

Op basis van het onderzoek ter plaatse en van de documenten blijken ernstige tekorten voor de vestigingsplaats in Beerse. Voor deze vestigingsplaats is geen enkel document beschikbaar. Gelet op het feit dat de eigenaar niet de intentie heeft de nodige aanpassingswerken voor de brandpreventie uit te voeren, is het dan ook noodzakelijk een nieuwe locatie te zoeken om de veiligheid van deze groeiende groep cursisten te waarborgen.

In de hoofdvestigingsplaats en in alle overige vestigingsplaatsen is er sprake van een dynamisch beleid inzake bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne en voldoet de instelling aan de erkenningsvoorwaarden. Dit mede dankzij de goede controle, opvolging en sensibilisering van de lokale preventieadviseur. Enkel in de klaslokalen in de kelder verdieping van het hoofdgebouw is een verdere aanpassing van de verlichting noodzakelijk, maar dit is al opgenomen in de begroting en zal eerstdaags uitgevoerd worden. De Scholengroep plant ook infrastructuurwerken aan de vestigingsplaats in Herentals. De heraanleg van de oprit zal het huidige risico op valgevaar en het gebrek aan verlichting definitief oplossen.

3.1.3 Voldoet het centrum aan de overige erkenningsvoorwaarden?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde erkenningsvoorwaarden levert het volgende op.

Onderzochte erkenningsvoorwaarde	
Leeft het centrum de bepalingen na over de taalregeling in het onderwijs? (decreet volwassenenonderwijs (DV), art. 56,6°)	ja

3.2 Respecteert het centrum de overige reglementering?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde reglementering levert het volgende op.

Onderzochte regelgeving	
Heeft het centrum een reglement waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (decreet volwassenenonderwijs (DV), art. 120 en 121)	ja
• de bijdrageregeling (art.120 en 121 DV)	ja
• het reglement van orde (art. 120 DV)	ja
• het evaluatiereglement dat minstens de evaluatievoorwaarden, de vorm van elke evaluatie, de tijdvakken waarbinnen de evaluaties worden afgelegd, de samenstelling van de evaluatiecommissies, de wijze van beraadslaging door de evaluatiecommissies en bekendmaking van evaluatieresultaten en de procedures voor afhandeling van conflicten en vrijstellingen omvat (art. 39 en 120 DV)	ja
• informatie over de regionale ombudsdienst (art. 120 DV)	ja
Respecteert het centrum de vakantieregeling en de aanwending van de onderwijstijd? (art. 26 DV)	ja
• Het centrum is gedurende 40 weken administratief geopend.	ja
• Een module kan starten op elk ogenblik van het schooljaar en gespreid worden over een aantal dagen en weken, zoals het centrum het nodig acht, met inachtneming van de vakantieregeling.	ja
• Een centrumbestuur organiseert het opleidingsaanbod op die manier dat het aantal geplande lestijden overeenstemt met het aantal te organiseren lestijden, zoals bepaald in de opleidingsprofielen. Lestijden die samenvallen met een wettelijke, decretale of reglementaire feestdag, worden geacht gepland te zijn.	ja
• Om een correcte uitvoering van de vakantieregeling mogelijk te maken, kan het aantal geplande lestijden maximaal 8% afwijken van het aantal te organiseren lestijden zoals bepaald in de opleidingsprofielen.	ja
Ontwikkelt het centrumbestuur een kwaliteitszorgsysteem met betrekking tot (art. 52 DV)	neen
• de organisatie van het onderwijsaanbod	ja
• de leertrajectbegeleiding op het niveau van de individuele cursist	ja
• de uitvoering van andere onderwijsopdrachten en bevoegdheden toegekend aan de centra	ja
• de organisatie en het beheer van de instelling zodat de doelstellingen van de organisatie behaald worden	ja
• de behandeling van de cursist en van de personeelsleden met respect voor hun rechten en plichten	ja
• de uitvoering van de administratieve en organisatorische opdrachten en bevoegdheden toegewezen aan de centra	ja
• de permanente vorming van het personeel	neen
Realiseert het centrumbestuur dit kwaliteitszorgsysteem door permanent en op eigen initiatief toe te zien op de kwaliteit van hun onderwijsactiviteiten? (art. 52 DV)	neen
Beoordeelt en certificeert het centrum de reeds verworven competenties? (art. 3,6°)	ja

4 BEWAAKT HET CENTRUM DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of procesvariabelen levert het volgende op.

4.1 Onderwijsaanbod

- Doelgerichtheid** Het opleidingsaanbod is voor het centrum een strategische keuze op basis van de interesses van het doelpubliek, van de infrastructuur en leermiddelen, en van de omkadering. Het centrum heeft geen zonevreemde vestigingsplaatsen en heeft er bewust voor gekozen het aanbod te rationaliseren in functie van de regionale en maatschappelijke behoeften. Zo is het centrum met een avondaanbod algemene vorming gestart omdat uit het behoeftedekkingsrapport van het consortium bleek dat dit een lacune was.
- Ondersteuning** Het centrum zet in op de promotie en bekendmaking van het aanbod in de regio. Hiervoor is sinds dit schooljaar een communicatiemedewerker aangeworven. Het centrum onderhoudt ook goede contacten met vzw De Schakel in Beerse voor de opleiding Personenzorg die een stijgende instroom kent. De eerste contacten voor een mogelijke samenwerking in dit studiegebied met de VDAB zijn gelegd. Concrete afspraken en procedures om de kwaliteitsvolle invulling van de opleiding te bewaken ontbreken.
- Doeltreffendheid** Het centrum verhoogt de effectiviteit van het aanbod door modeltrajecten uit te werken voor de cursist rekening houdend met de inzetbaarheid van het personeel en met de beschikbare infrastructuur. Op die manier stimuleert het centrum de cursist om een leertraject doeltreffend te doorlopen en te plannen. In enkele cases leidt dit evenwel tot frustraties bij cursisten omdat niet elke module elk semester wordt aangeboden en het traject dus langer wordt in de overgangsperiode. Het centrum bedient specifieke doelgroepen zoals kansarmen, lager geschoolden en gedetineerden.
- Ontwikkeling** Het centrum heeft de voorbije jaren bewust geen programmaties meer aangevraagd. Het is een beleidskeuze om in de toekomst een aantal opleidingen af te bouwen in functie van een kwaliteitsvolle rationalisatie van het bestaande aanbod. Positief is dat het centrum communiceert met het personeel over het rendement van elke afdeling, al is het wenselijk dit overzicht op te stellen op basis van de evolutie over verschillende schooljaren heen. Op die manier krijgen alle medewerkers een beter inzicht in de gemaakte beleidskeuzes in het belang van het centrum en van hun eigen toekomst.

4.2 Evaluatiepraktijk

- Doelgerichtheid** Het centrum heeft sinds september 2013 een uitgeschreven visie op evaluatie. Op dit ogenblik is deze recent uitgewerkte visie nog niet online beschikbaar voor leerkrachten of voor cursisten. Deze visie is mee het resultaat van een interne studie die is uitgevoerd in 2011 op basis van een bevraging bij docenten HBO/SLO en leerkrachten SVWO. In dit onderzoek, uitgevoerd door de huidige IKZ-coördinator, staan per opleiding aandachtspunten voor het bewaken van een valide evaluatiepraktijk.
- Ondersteuning** Volgens het centrumreglement wordt in het SVWO enkel gewerkt met permanente evaluatie (PE). In tegenstelling tot wat vermeld staat in het centrumreglement is er in het studiegebied Algemene Vorming wel nog een examenperiode om de cursisten voor te bereiden op het vervolgonderwijs en is er in het studiegebied Personenzorg een mengvorm van gespreide en PE. De cursisten zijn op de hoogte van de evaluatiemodaliteiten van elke module. Er zijn procedures beschikbaar voor de leerkrachten met richtlijnen om de evaluaties te organiseren met aandacht voor feedback.
- Doeltreffendheid** Uit de vakgebonden afspraken over evalueren blijkt dat de centrumvisie niet is geïmplementeerd in de evaluatiepraktijk van elke opleiding en dat er binnen dezelfde opleiding grote individuele verschillen zijn. De validiteit en de representativiteit van de evaluaties wordt nog onvoldoende bewaakt. De feedback die de cursisten krijgen is vaak erg summier, soms laattijdig en onvoldoende stimulerend voor het bevorderen en begeleiden van het individuele leerproces.
- Ontwikkeling** De beslissing om centrumbreed te werken met PE is een bewuste keuze van de directie. Niet alle leerkrachten zijn voldoende geschoold om deze vorm van evalueren kwaliteitsvol toe te passen. Er is nood aan professionalisering en begeleiding om te kunnen evolueren tot een valide en correcte evaluatiepraktijk en om het onderwijsleerproces hieraan aan te passen.

5 ALGEMEEN BELEID VAN HET CENTRUM

Het onderzoek naar het algemeen beleid van het centrum levert volgende vaststellingen op.

Leiderschap Het leiderschap wordt opgenomen door de directeur en het coördinatieteam dat bestaat uit twee adjunct-directeurs en drie fulltime coördinatoren. Zij sturen het gehele centrum aan met ondersteuning van de administratief medewerkers en van een aantal personeelsleden met een specifieke functie zoals bijvoorbeeld de technisch adviseur. Daarnaast zijn er zes opleidingsdomeinen afgebakend die op termijn als zelfsturende teams zouden kunnen functioneren. Het nieuwe organisatiemodel is ingevoerd bij de start van het schooljaar 2013-2014. De taakverdeling is nog niet duidelijk vastgelegd. Op dit ogenblik zit het centrum nog in een overgangperiode met aanspreekpunten per opleiding binnen het coördinatorteam. De officiële functiebeschrijvingen voor de bevorderingsambten moeten herschreven worden. Het bestuur is op de hoogte en stemt in met de nieuwe organisatiestructuur.

Het huidige organisatiemodel is het resultaat van de samenwerking met een externe organisatie die centra begeleidt bij het innoverend uitbouwen van functionele zelfsturende teams. Het voltallige personeel is hierover grondig geïnformeerd tijdens een pedagogische studiedag in maart 2013. Enkele redenen om de structuur te hertekenen waren o.a. het gebrek aan horizontaal overleg en aan informatie-uitwisseling tussen de verschillende opleidingen, tussen SVWO en HBO/SLO. Op dit ogenblik is het nog onduidelijk op welke manier de onderwijskundige coördinatie en sturing zal verzekerd worden. Deze veranderingen en onzekerheid veroorzaken onrust bij het personeel.

De doeltreffendheid van het huidige organisatiemodel is nog niet te meten op dit ogenblik. Het centrum voorziet in een tijdhorizon van drie tot vijf schooljaren om de organisatie te kantelen volgens het nieuwe model. De eerste reacties van het personeel zijn verschillend. De personeelsleden bevatten nog niet ten volle wat de impact zal zijn van de nieuwe organisatiestructuur op hun persoonlijk functioneren binnen de organisatie.

De directie doet gericht aan deskundigheidsbevordering door in het netwerk van werken met zelfsturende teams in het volwassenenonderwijs te stappen, met inbreng van de eigen expertise als team. De leiderschapsstijl wordt gedefinieerd als mensgericht, coöperatief, bottom-up, coachend, maar toch sturend. Niet alle personeelsleden onderschrijven deze definitie: zij ervaren eerder een top-downsturing. Het coördinatieteam is zich bewust van de sterktes en de bedreigingen die het kantelen van de organisatiestructuur met zich meebrengt. Het is een uitdaging de resultaatsverbintenissen op korte termijn vast te leggen en alle onduidelijkheden voor de personeelsleden weg te werken.

Visieontwikkeling Het centrum beschikt over een centrameigen visie die de werking dekt, maar die nog niet transparant wordt gecommuniceerd. Het huidige beleidsplan 2011-2014 met zes strategische doelstellingen is nog niet gebaseerd op deze visie. Een actueel beleidsplan uitwerken met operationele doelstellingen en duidelijke actieplannen is de volgende stap. Het meerjarenplan ICT 2009-2013 dat als doel had het onderwijs en de beleidsvoering te ondersteunen met ICT, werd bijna integraal gerealiseerd al moeten een aantal doelstellingen nog opgevolgd worden.

De nieuwe visie is bottom-up tot stand gekomen op basis van gesprekken met personeelsleden uit tal van opleidingen. Daarnaast werden de resultaten uit twee tevredenheidsonderzoeken bij het personeel meegenomen. De drie daaruit gegenereerde basiswaarden van de organisatie doorstonden de toetsing bij alle opleidingen: de HOrizon verruimen op het RIjme van de cursist en de ambitie

TOnen; m.a.w. HORITO.

De implementatie van deze nieuwe visie en de effecten ervan op de gehele organisatie kunnen pas over een paar jaar afgetoetst worden. Het centrum wil alle nieuwe initiatieven laten sporen met deze basiswaarden.

Besluitvorming Het centrum neemt initiatieven om zijn personeel te informeren. Er zijn jaarlijks formele overlegmomenten met het hele personeelsteam. In talrijke overlegorganen en vastgelegde overlegmomenten staan onderwijsondersteunende items op de agenda. De verslagen van de formele overlegorganen zoals het Overleg Comité, de Schoolraad, het College van directeurs en de Raad van Bestuur van de Scholengroep, zijn raadpleegbaar via het intranet. Verslagen van de vroegere vakwerkgroepen of teams zijn niet altijd terug te vinden omdat verslaggeving ontbreekt of omdat de contacten vooral informeel verlopen. Dit hypothekeert het opvolgen van gemaakte of opgelegde onderwijskundige afspraken en het monitoren van de werking door het coördinatieteam.

Het communicatieplatform via internet wordt niet door alle personeelsleden systematisch geraadpleegd. De informatie is niet transparant geordend wat de effectiviteit en de doeltreffendheid van deze communicatielijn vermindert. Het personeel heeft nood aan een heldere en eenduidige communicatie en aan transparante besluitvormingsprocedures. Het coördinatieteam beseft dat de drempel voor een aantal personeelsleden nog groot is om met hen een rechtstreeks gesprek aan te gaan, maar blijft daar wel op inzetten.

De doelstelling is te evolueren naar zelfsturende teams. Dit zal in een beginfase een sterkere begeleiding inhouden om o.a. de efficiëntie van de overlegmomenten te verhogen. Tot nu toe is er te weinig kruisbestuiving in o.a. de diplomagerichte trajecten.

De centrumleiding heeft recent een communicatieverantwoordelijke aangesteld met de bedoeling om zowel intern als extern de communicatie te bewaken en te verzorgen en op die manier mee het overleg te bevorderen.

Kwaliteitszorg Het centrum beschikt sinds september 2013 over een uitgeschreven visie op kwaliteitszorg en heeft enkele strategische en operationele doelen vooropgesteld. Het is de intentie om de gehele centrumwerking te betrekken bij de integrale kwaliteitsontwikkeling via focusgroepen, tevredenheidsenquêtes, vakwerkgroepen en professionalisering.

Het centrum verzamelt al kwalitatieve gegevens via focusgroepen die als kwaliteitsindicator kunnen dienen. Hiervoor worden om de drie jaar een beperkt aantal (oud-)cursisten per opleidingscluster samengebracht om o.l.v. de kwaliteitscoördinator te brainstormen over verschillende aspecten van de opleiding. Zowel de richtvragen als de samenstelling van de focusgroepen doen vragen rijzen over de validiteit van de gegenereerde informatie. Vanaf dit schooljaar start het centrum met systematische tevredenheidsenquêtes bij alle cursisten en met een automatische verwerking van de resultaten. Tot nu toe gebeurde dit meestal door de leerkracht zelf met een vragenlijst op het einde van de module, maar de verwerking van deze resultaten werd niet gecentraliseerd. Voor de beroepsgerichte opleidingen verzamelt het centrum geen gegevens over de tewerkstelling van haar cursisten. Op die manier mist het centrum een belangrijke kans om de output van deze richtingen in kaart te brengen. Een systematische en structurele analyse van kwalitatieve en kwantitatieve gegevens die centrubreed tot verbeterpunten kan leiden, ontbreekt vooralsnog.

Op dit ogenblik kan nog niet gesteld worden dat het kwaliteitszorgsysteem al voldoende leidt tot een verbetering van het onderwijsleerproces.

In september 2013 werd een halftijdse kwaliteitscoördinator aangesteld die

ervaring heeft met kwaliteitszorg in het centrum. Haar taak is de kwaliteitsontwikkeling in het centrum te ondersteunen en meer vorm te geven. Zij zal in de eerste plaats de werking van de focusgroepen bewaken en de cursistentevredenheidsenquêtes uitwerken en verwerken. De kwaliteitscoördinator koppelt alle bevindingen terug naar het coördinatieteam waar zij geen structureel lid van is. Hoe de aansturing van de vakgroepwerking en de professionalisering van de personeelsleden inzake interne kwaliteitszorg (IKZ) concreet zal gebeuren is nog onduidelijk.

6 STERKTES EN ZWAKTES VAN HET CENTRUM

6.1 Wat doet het centrum goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- Het kwalitatief organiseren van de opleiding Verzorgende.
- Het bewaken van het inhoudelijk niveau van Netwerktechnicus
- Het praktijkgericht invullen van de opleiding Fotograaf

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- Het rationeel organiseren van het onderwijsaanbod in functie van de regionale en maatschappelijke behoeften.

Wat betreft het algemeen beleid

- De beleidskeuze voor permanente evaluatie.
- Het aanpassen van het organisatiemodel om de horizontale samenwerking te stimuleren.
- De veranderingsbereidheid en de gelijkgerichtheid van het coördinatieteam.

6.2 Wat kan het centrum verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- Het ontwikkelen van cursusmateriaal voor Netwerktechnicus en Fotograaf.
- Het kwaliteitsvol permanent evalueren met accurate registratie en waardevolle feedback in Netwerktechnicus en Fotograaf.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- Het kwaliteitsvol implementeren van permanente evaluatie tot op het niveau van de cursist.
- Het professionaliseren van het personeel.

Wat betreft het algemeen beleid

- Het ondersteunen van de zelfsturende teams.
- Het transparant maken van de besluitvormingsprocedures die een rechtstreekse impact hebben op het personeel en op de cursisten.
- Het onderwijskundig aansturen van de verschillende teams.

6.3 Wat moet het centrum verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- Het behalen van de leerplandoelstellingen in de opleiding AAV.
- Het behalen van de leerplandoelstellingen in de opleiding Humane Wetenschappen ASO3.
- Het behalen van de leerplandoelstellingen in de opleiding Opfris derde graad ASO.
- Het behalen van de leerplandoelstellingen in de opleiding Fietsenmaker.
- Het behalen van de leerplandoelstellingen in de opleiding Fotograaf.
- Het verlaten van de locatie in Beerse voor het studiegebied Personenzorg of de volledige aanpassing van deze locatie aan de erkenningsvoorwaarden inzake Bewoonbaarheid, Veiligheid en Hygiëne.

Wat betreft de regelgeving

- Het realiseren van artikel 52 van het decreet VWO van 15 juni 2007.

7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies:

GUNSTIG

- voor **de overige erkenningsvoorwaarden**.

BEPERKT GUNSTIG

- voor **de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen'** omwille van het onvoldoende realiseren van de onderwijsdoelstellingen voor

Algemene vorming

Aanvullende algemene vorming
Humane wetenschappen ASO 3
Opfris derde graad ASO

Auto

Fietsenmaker

Grafische technieken

Fotograaf

- voor **de erkenningsvoorwaarde 'hygiëne en bewoonbaarheid'**.

Om deze tekorten op te volgen voert de onderwijsinspectie vanaf **23-09-2016** opnieuw een controle uit.

8 VASTSTELLINGEN BETREFFENDE DE OVERIGE REGELGEVING

Het inspectieteam stelde volgende inbreuk(en) vast:

Het realiseren van artikel 52 van het decreet VWO van 15 juni 2007.

Om deze inbreuk(en) op te volgen voert de onderwijsinspectie vanaf **23-09-2016** opnieuw een controle uit.

Namens het inspectieteam	Voor kennisname namens het bestuur
Els Van Raemdonck de inspecteur-verslaggever	Ann DE MAEYER de directeur
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van het centrum	